

درباره سرود «سلام فرمانده» که **این روزها** به **زمزمه نوجوانان و جوانان ایرانی** تبدیل شده **است**

صدای رسای نسل جوان انقلابی

	<div>نقیمه زمانی</div>

سرودهای انقلابی در در هنگامه روزهای پر حادثهٔ انقلاب اسلامی ایران آنچنان شوری ایجاد کرده بود که یک صدایی وهمدلی را در میان مردم ایران صد چندان می کرد. سرودهایی از دل هنرمندان نامدار برخاست و بر دل نیز نشست.
امادر سال های اخیر کمتر شاهد سرودهای همه گیر بودیم.
تایپکنه «سلام فرمانده» از رسانه ملی پخش شد و در اندک زمانی نه تنها فر یاد دهه نودی ها که ورد زبان همه نسل های انقلابی شد. رهبر معظم انقلاب نیز بارها اهمیت سرود را گوشزد کرده اند.
در بخشی از بیانات ایشان در دیدار شاعران به تاریخ ۳۱ خرداد ۱۳۹۵ آمده است:
«به نظر من سرود یک نوعی از شعر بسیار پرتأثیر است، اثرگذار است. از بسیاری از انواع شعر، شاید بگوییم از همه انواع شعر اثرگذاری اش بیشتر است. یعنی گسترش اثرگذاری وسرعت اثرگذاری آن بیشتر است. فرض کنید اگر ما یک سرود مناسبی مناسب با وضع زمان داشته باشیم که این را جوان هادار دوها بخوانند، مثلاً یک مشت جوان در کوهنوردی که می روند باهمدیگر بخوانند. در اجتماعا که هست بخوانند. فرض کنید یک مشت جوان در راهپیمایی بیست و دوم بهمن همان سرود را بخوانند. این ها خیلی چیزهای مهمی است، این ها تکرار معارف و گسترش دادن معارفی است که ما احتیاج به گسترش آن ها داریم.
سرود این کار را می کند؛ و دوهم اثر می گذارد. فرهنگ سازی می کند. یکی از خصوصیات سرود این است که در جامعه فرهنگ سازی می کند و سطح هم نمی شناسد. یعنی از سطوح بالای معرفتی و علمی و مانند این ها تا سطوح عامه مردم همه را با سرعت فرا می گیرد.»
اجرای سرود، سلام فرمانده، عصر دسروح با استقبال پر شور مردم مشهد باردیگر یکدلی مردم انقلابی را به تصویر کشید. این اثر به تهیه کنندگی حجت الاسلام سعیدنعمیی و با آواز حاج ابودر وحی و تنظیم و آهنگ سازی مهیار طالی آماده شده است. در ادامه این نوشتار به سراع سه نفر از فعالان فرهنگی رفته ایم که نظرات آن ها درباره اهمیت و جایگاه سرود انقلابی پیش روی شماس‌ت.

● **اخلاص در «سلام فرمانده»**
سیدمحبتی ذبیحی رئیس انجمن مربیان سرود مشهد، می گوید: با اجرای نماهنگ «سلام فرمانده» در مشهد نیز تصمیم گرفته شد تا این برنامه به طور جدی تر دنبال و بزرگ ترین گروه سرود دهه ۹۰ در کشور راه اندازی شود. شروع آن با اجرای این نماهنگ همراه شده است و در نظر داریم در ادامه سرودهایی با موضوعات دیگر مانند امام رضا(ع) را اجرا کنیم.
بنابراین فراخوانی داده می شود تا علاقه مندان در این زمینه ثبت نام کنند.
اوادامه می دهد: با حمایت نهادهایی مانند شهرداری و آستان قدس رضوی همواره سرود در مشهد توجه شده است. به گفته ذبیحی «سلام فرمانده» بهانه ای شد تا گروهی برای دهه ۹۰ و خردادسال راه اندازی شود و این کار با استقبال خوبی روبه رو شده به گونه ای که مجموعه های مختلف پای کار آمده اند.
ذبیحی ادامه می دهد: با آنکه این کار از نظر فنی دارای مشکلاتی است اما ملودی خوبی دارد و شاخص های یکتا اثر دل نشین را رعایت کرده است. همچنین آهنگ حماسی دارد و کودکان نیز با آن ارتباط برقرار کرده اند.
او می گوید: از طرف دیگر این نماهنگ یک الگو برای دیگر شهرها و نهادها شده است. اهالی سرود همیشه پای کار بوده اند اما این کار سبب شد مسئولان نیز بیشتر به آن توجه کنند. ضمن آنکه والدین هم از آن استقبال کرده اند. به گفته رئیس

بچه ها بسیار تأثیر گذاشته و تعامل با بچه ها در گروه شکل می گیرد به همین دلیل بسیاری از خانواده ها اصرار دارند فرزندان شان در گروه های سرود فعالیت کنند. به گفته او حرکت تربیتی و گروهی نماهنگ سلام فرمانده، بیشتر از محتوای شعر و مبنای فنی آن مدنظر است. این کار ترویج کارگروهی است. ذبیحی ادامه

می دهد: اکنون با توجه به حضور و بروز آثار غیرفاخری که خوانندگان غربی می خوانند و برخی از فرزندان ما به آن گرایش پیدا کرده اند. ضرورت دارد هدف گذاری کنیم و نسل امروز را به سرودهایی با محتوایی دینی و آیینی جذب کنیم.
● **بیان ارزش ها با زبان هنر**
حجت‌الاسلامسیدآخوندی، فعال فرهنگی و اجتماعی می گوید: در نماهنگ «سلام فرمانده»سادگی، فاخر بودن، حضور کودکان و اخلاص حاج ابودر وحی سبب شده است.
این اثر جریان ساز شود و کودکان شهرهای مختلف در سراسر کشور با آن ارتباط برقرار کنند و ذکر زبان آن ها شود. به گفته او این کار می تواند الگوی خوبی برای آینده هنرمندان شود اما آنچه اهمیت دارد این است که هنرمندان باید تولید سرود را از این زاویه که چگونه توانسته با کودکان ارتباط برقرار کنند در دستور کار خود قرار دهند و آن را با مدل ها و فضاهای جدید محتوایی گسترش دهند.
آخوندی ادامه می دهد: اگر سرود نقش بسیاری داشت، بنابراین آثار بسیاری وجود دارد که اگر رسانه بر روی آن ها سرمایه گذاری کند بیشتر دیده می شوند و به طور قطع مورد استقبال قرار خواهند گرفت.
به گفته موسوی، نماهنگ «سلام فرمانده» از این نظر اتفاق مثبتی است. زمانی که یک کار تربیتی و دینی با کار هنری همراه می شود اثر گذاری بیشتری بر مخاطب مورد نظر خواهد گذاشت.
بنابراین هرگاه در کنار هنر قرار دهیم و با زبان هنر با رئیس انجمن مربیان سرود مشهد می گوید: سرود یک کار گروهی است و بر شخصیت

عکس:حسن طوطیان/شهرآر

آخوندی توضیح می دهد: در این نماهنگ بر دهه ۹۰ تأکید شده است و این موضوع سبب شده که این نسل و مخاطبانی که در سرود از آن ها نام برده شده است، به وجد بیایند و دیگران را نیز با خود همراه کنند. به گفته او، انتخاب عنوان «سلام فرمانده» کاری مثبت است و مخاطب می داند از چه منظری با او صحبت شده است.

آخوندی بیان می کند: توجه به موضوعاتی مانند امام زمان (عج)، اهل بیت (ع)، ولایت و مسائل روز جامعه در کنار شهدا اثرگذاری را دوچندان می کند. امروزه مباحث مهدویت از اولویت های مهم زندگی مردم به شمار می آید، در نتیجه همراه شدن مباحث مهدوی با ارمان های انقلاب اسلامی سبب می شود اثر جایگاه خود را در میان مردم پیدا کند.

● **توجه رسانه ها به سرود**
سیدیحیی موسوی، نماینده هیئت مؤسس خانه سرود مشهد نیز می گوید: ملودی و تنظیم نماهنگ سلام فرمانده به سبک پاپ نزدیک است و گره از نظر تخصصی وقتی نقدهایی بر آن وارد است اما از آنجایی که با مفاهیم روز و شعارهای انقلابی هماهنگ است توانسته مورد اقبال قرار گیرد.

اوادامه می دهد: توجه و پرداختن شبکه های تلویزیونی و رسانه های عمومی مختلف به این نماهنگ و کثرت به نمایش گذاشتن آن به فراگیر شدن آن در میان عموم به ویژه نسل دهنه نود نقش بسیاری داشت.
بنابراین آثار جوامع قابلیت ایجاد هم آوایی، هم صدایی و بسیج سازی دارد.
در نتیجه می تواند به عنوان یکی از ابزارهای خوب در انتقال مفاهیم به جامعه به کار گرفته شود. ماهیت سرود این است که بتواند مفاهیم انقلابی را به جامعه منتقل کند منتهی به شرط آنکه ابتدا باور و در نهایت حمایت شود. اوادامه می دهد: سرود اگر در بسترها و سبک های مختلف موسیقی عرضه شود می تواند با بافت های جامعه به ویژه طیف جوان جامعه امروز ارتباط برقرار کند و به طور قطع تأثیرگذار باشد.

جایگاه مشهد در جغرافیای تلاوت قرآن در جهان اسلام بسیار رفیع است

مخالف قرآنی مسجد کرامت با همدست شهرداری و اداره کل فرهنگ و ارشاد احیاشده است

	<div>ریحانه موسوی</div>

مراسم افتتاحیه محفل قرآنی مسجد کرامت با همکاری شهرداری مشهد و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان، شامگاه دوشنبه با حضور قائم مقام معاون قرآن و معترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدبرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان در مسجد کرامت واقع در چهارراه شهدا برگزار شد.
در این مراسم حافظان و قاریان برجسته قرآن به تلاوت کلام وحی پرداختند و در پایان از کسانی که برای برگزاری واحیای این جلسات تلاش کردند تجلیل شد.
در این مسجد علاوه بر احیای کرسی های تلاوت قرآن، حداقل در هفته یکی از جلسات قرآنی مشهد برگزار می شود.

● **فرصت تنفس در فضای قرآن**
قائم مقام معاون قرآن و معترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مراسم گفت: نسبت انقلاب اسلامی و قرآن، نسبت پدر و فرزند بوده و انقلاب ما مولود خلف و صالح قرآن است. جریان ها و نهضت هایی در جهان اسلام وجود دارند که مدعی به انتصاف قرآن هستند، اما فرزند صالحی نیستند.
محمد مهدی عزیز زاده، بابیان اینکه انقلاب اسلامی حاصل عمل یک حکیم فرزانه، روشن ضمیر و اسلام شناس است تصحیر کرد: امام خمینی (ره) خط مستمری که از بعثت آغاز شده و در دوران طاووت کم رنگ شده بود را پررنگ کرد و باعث شد تا فرصت تنفس در فضای قرآن فراهم شود. این انقلاب حاصل توجه به قرآن و باور مندی به آموزه های آن است و حفظ آن نیز در گرو همین باور مندی است.
عزیز زاده یادآور شد: انقلاب اسلامی در سال ۵۷ رخ داد و اکنون در سال ۱۴۰۱ نیز عزمتمند و بالنده شده است. اعتماد به وعده مثبت الهی، اصلی ترین باور

اخبار روز

نشست «نقش هنر حماسی در تعالی ادبیات داستانی» برگزار شد

در بیان حماسه هایی که خلق کرده ایم لگنت داریم

	<div>افخمی راد</div>

سیزدهمین جلسه از سلسله جلسات هم اندیشی علمی- پژوهشی «هنر حماسی» با عنوان «نقش هنر حماسی در تعالی ادبیات داستانی» یکشنبه ۲۵ اردیبهشت هم زمان با روز بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی و پاسداشت زبان فارسی در حوزه هنری خراسان رضوی در مشهد برگزار شد. در این نشست شاخصه های ادبیات حماسی مطرح و بر ضرورت تقلیل ندادن حماسه به ادبیات و توجه به گسست های میان هنر قدیم و جدید تأکید شد.

- ارتقای داستان برای بهبود هنر حماسی

رئیس حوزه هنری انقلاب اسلامی خراسان رضوی در ابتدای این نشست سه محور را برای هنر حماسی قائل شد و گفت: یک محور آرمان و آینده مطلوب است که ما برای آینده ای مطلوب دنبال تولید هنر حماسی هستیم، دوم نیاز به قهرمان یا پهلوانی است که به آن آرمان برسد. محور سوم نیز داستان و قصه ای است که این اتفاق را رقم می زند. یعنی پهلوان برای رسیدن به آرمانش نیاز به یک قصه دارد. مجید عسگری با اشاره به اهمیت روایت ها و داستان ها یادآور شد: ما وقتی به تولیدات هنری کشورمان به ویژه در سینما نگاه می کنیم، روایت های غیر حماسی، سنپا و غرب زده می بینیم یا در بهترین حالت یک روایت غافل کننده و فقط برای سرگرمی. او تأکید کرد: ما اگر می خواهیم در هنر حماسی جدی تر کار کنیم، مجبوریم داستان ها و روایت های خوبی ارائه دهیم.

- غافل شدن از موضوع «ایمان به غیب»

همچنین مدرس ادبیات فارسی، نویسنده و شاعر ایرانی که برای زمان «بی کتابی» برنده جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در بخش ادبیات وثر معاصر در دوره سی و پنجم شده بود در این نشست داستان و روایت را یک شاخصه سخت افزاری دانست و گفت: زمینه های قهرمانی و پهلوانی و پرداختن به ملیت و مردم، رخ دادن حوادث خارق العاده، تقابل بین نیروی خیر و شر، ایمان به غیب، طی طریق، عرفان، ستودن فضیلت های به نبرد با شر و دیوان رفتن که در حماسه وجود دارد را اما باید به وسیله ابزاری منجسم کنیم و یک سازه معنادار بسازیم.
محمد رضا شرفی خوششان تأکید کرد: روایت است که سازه را می سازد و اجزا را کنار هم می چسبد، در واقع اجزا به وسیله نخ روایت تبدیل به یک پیکره تأثیرگذار می شود. به گفته شرفی خوششان در روند حماسه چیزی که فراموش شده یا خیلی به آن پرداخته نشده «ایمان به غیب» است یعنی موضوعی که قهرمان را مجبور به تلاش و طی کردن مصائب و رنج ها برای به دست آوردن نتیجه می کند. نتیجه ای که موقتی و دنیوی نیست.

شرفی خوششان درباره وجه تمایز داستان مدرن و داستان حماسی نیز گفت: داستان مدرن اغلب ویژگی های حماسه را داراست اما جدال خیر و شر و ایمان به غیب برایش مسئله ای نیست. در واقع داستان مدرن به پوچی و بهبودگی رسیده که فایده ای در این شاخصه ها نمی بیند و این حماسه است که می تواند در عصر مدرن مسئله «ایمان به غیب» را به شکل برجسته ای مطرح کند که به نوعی نجات بخش آدمی باشد.

- در نظر گرفتن تفاوت ها و گسست ها

محمد رضا قائمی نیک، استاد علوم اجتماعی نیز در این نشست علمی-پژوهشی با اشاره به گسست های میان هنر قدیم و جدید گفت: وقتی ما می خواهیم حماسه شاهنامه را از قرون گذشته به دوره معاصر بیاوریم و با بسازی کنیم باید حواسمان باشد که ابزارها و محیط اطراف ما در فهم مسئله و به طور کلی درک ما و مخاطبمان از هنر به طور کلی تغییر کرده است. ما باید یک بار خود مان را به جای شاهنامه خوانی که در عصر فردوسی زندگی کرده بگذاریم و ببینیم چرا او با شاهنامه ارتباط می گیرد. چون او توصیف های شاهنامه از اسب، پهلوان، کشتی و ستارگان را کاامل در زندگی اش می بیند.
اما انسان امروز درک کمتری از توصیف های شاهنامه دارد. او بیان کرد: هنرمند باید این تفاوت های کیفی و گسست هایی که ایجاد شده را در مدنظر خود قرار دهد تا بتواند به احیای هنر حماسی در شرایط معاصر واقتضائات آن کمک کند.

- تلفیق غیر واقعی از حماسه

علی اعزاز عزتی پاک نویسنده و داستان نویس نیز گفت: مادر این سال ها در واقعیت حماسه های کهنی خلق نکرده ایم اما در بیانش لگنت داریم. انگار ما از حماسه تلقی غیر واقعی داریم. او یادآور شد: نکته دیگر این است که ادبیات معاصر ما به شدت مقهور واقعبات روزمره شده و آرمان ها و اهداف والای انسانی را گم کرده است، بنابراین می بینیم که همه نویسندگان درگیر گران شدن نان، آب و برق و … شده اند. پس چه کسی قرار است به افق چشم بزدود و ما بگوید خورشید طلوع می کند؟ این نویسنده تصریح کرد: ما وقتی می گوئیم ادبیات حماسی خلق کنید انگار نویسنده را به قرن فردوسی دعوت می کنیم اما این گونه نیست، ادبیات حماسی همان طور که در مغرب زمین می بینیم به روزترین اتفاقات را رقم می زند و حماسه زنده است.

او با اشاره به کتاب «حیوان قصه گو» گفت: نویسنده در بخشی از کتاب از قول فردی می گوید، «واقعیت، در آینده روزگار غم باری خواهد داشت» و اشاره می کند که انسان خسته از روزمرگی ها، مفلوک و بدبخت برای اینکه دوباره روح بزرگ خودش را پدید کند، جهان دیگری را برای زیست انتخاب می کند که جهان مجازی است. انسان بیدار می شود. کاری می کند و نان و آب می خرد به امید اینکه سریع تر به خانه برسد و رایانه اش را روشن کند و به جهان دیگری برود.

عزتی پاک همچنین تأکید کرد: رفتار ما در برابر داستان حماسی غیر طبیعی است. اما در غرب حماسه زنده است و خودش را به روز نگه می دارد. حماسه در آنجا به رمان و جهان مجازی رسیده و قصه های بزرگ طراحی می کند و مبارزه اش را ادامه می دهد. البته به همه آحاد بشر هم اجازه می دهد قهرمان باشند. اما در کشور ما این اتفاق رخ نداده و دعوت ما به حماسه انگار دعوت به گذشته است. در حالی که داستان حماسی در ماهیت خودش دعوت به سفر در آینده است.

- حماسه، به ادبیات تقلیل پیدا کرده است

محمد جواد استادی، نویسنده و فعال فرهنگی نیز گفت: ما حماسه را به ادبیات تقلیل داده ایم. در حالی که من حماسه را مفهومی فرهنگی می دانم که یکی از محل های بروز و ظهورش ادبیات است. نه اینکه ادبیات معادل حماسه است. در واقع ادبیات فضایی برای نشان دادن حماسه است. او با تأکید بر ضرورت محدود نشدن حماسه به ادبیات بیان کرد: تاریخ هنر درستی در کشور و حتی در جهان اسلام نداریم، آنچه که داریم هم غربی ها کار کرده اند. اما قطعاً حماسه در حوزه های متنوع فرهنگی ما نمود داشته که بخشی از آن ادبیات و شاهنامه بوده است. پس بزرگ ترین آفت این است که مفهوم حماسه را به حوزه ادبیات تقلیل دهیم.

استادی درباره تفاوت هنر حماسی و ادبیات حماسی توضیح داد: براین باورم که ادبیات مقدمه هنر است و ادبیات را ز پر مجموعه هنر نمی دانم. ادبیات را حوزه ای می دانم که امکان فرآوری مفاهیم فرهنگی را دارد و زمینه ای را برای استفاده هنر از خود ایجاد می کند. در واقع ما هیچ هنری را در دنیا داریم که اوامدار ادبیات نباشد.
این فعال فرهنگی با اشاره به شکل نگرفتن ادبیات در ااماتیک و مدرن به معنای واقعی آن در ایران یادآور شد: هنر حماسی نمی تواند به ما کمک کند، اما فرهنگ حماسی می تواند به شکل گیری داستان ملی در ایران کمک کند، چیزی که ما نداریم، همان طور که سینما و تئاتر ملی نداریم.

شهرآر

	<div>۳۳شنبه</div>

SHAHRARANEWS.IR

فرهنگ و هنر